

Tarixi

“Nazariy va qurilish mexanikasi” kafedrasini mudiri,

texnika fanlari doktori, professor

Mirsaidov Mirziyod

Tel.: +99871-237-09-81

Email: theormir@mail.ru

2018 yil 8 maydagi PQ-3702-sonli “Toshkent irrigatsiya va qishloq xo‘jaligini mexanizatsiyalash muxandislari institutida oliy ma‘lumotli kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori,

Aslida institutning "Kurilish mexanikasi" kafedrasini 1920 yilda tashkil topgan bo‘lib, kishlok va suv xo‘jaligi injenerlariga 3 ta (ya‘ni materiallar karshiligi, kurilish mexanikasi va elastiklik nazariyasi) fanlaridan dars olib borgan.

Kurilish mexanikasi kafedrasiga birinchi bo‘lib, ko‘priklar kurilishi bo‘yicha yukori malakali mutaxassis, 1911 yilda Peterburgdagi temir yo‘llar institutini tugatgan temir yo‘l muxandisi Juravl Kazimir Fransevich mudirlik qilgan. Juravl Kazimir Fransevich chukur bilimga va boy tajribaga ega bo‘lib, materiallar karshiligi va kurilish mexanikasi fanlaridan mukammal ma‘ruzalar o‘kigan. Unga 1933 yilda professor unvoni berilgan .

Ishlab chikarishda kurilish mexanikasi va temir beton konstruksiyalari bo‘yicha boy tajriba orttirgan, Leningradning temir yo‘llar institutini 1924 yilda tugatgan yosh mutaxassis Semyon Makarovich Suxanov, 1924-1932 yillarda "Kurilish mexanikasi" kafedrasini boshkargan. U ochik ko‘ngilligi tufayli talabalar bilan tez vaktida til topardi. Bu maxoratli o‘kituvchi ma‘ruzalarni tushunarli va kizikarli o‘tar edi.. Uni tanigan odamlar va shogirdlari xozirgacha S. M. Suxanovni o‘zlarining sevimli ustoz va yakin do‘sti sifatida eslaydilar.

Temir yo‘l kurilishi muxandisi Konstantin Trofimovich Venediktov "Kurilish mexanikasi" kafedrasiga 1932-1946 yillarda mudirlik qilgan. Uning o‘kituvchilik faoliyati 1932 yilda O‘rta Osiyo sanoat institutida boshlanib, Toshkent irrigatsiya institutida esa "Kurilish mexanikasi" fanidan dars berishdan boshlagan. 1948 yilda texnika fanlari nomzodi ilmiy darajasini olgan.

Konstantin Trofimovich Venediktov professor S. M. Suxanovning pedagogik an‘analarini davom ettirgan bo‘lib, uning o‘kigan ma‘ruzalari o‘zining tushunarliliigi, mantikliliigi va anikliliigi bilan ajralib turgan. U umrining oxirigacha, ya‘ni 14 yil davomida kafedraga mudirlik qilgan.

Dotsent Ivan Ignatevich Gribanov kafedraning to‘rtinchi raxbaridir. U kishi kafedraga 1959-1976 yillarda mudirlik qilgan. Uning raxbarligida "Kurilish mexanikasi" kafedrasini o‘z tarakkiyotini davom ettirdi. Bu davrda o‘kituvchilar soni ortib, ish sifati yaxshilandi, darslar mazmuni ancha chukurlashgan.

Ivan Ignatevich kafedra koshida materialarni sinash laboratoriyasini tashkil etishga ko‘p kuch sarfladi. U kishining gayrati tufayli kafedra jamoasining ilmiy ishlari jonlangan va o‘kuv jarayoni yaxshilangan. Institutda birinchilar katori mazkur kafedra ukuv jarayoniga dasturlashtirilgan o‘kitishni va o‘kitishning

texnik jixozlarini joriy etishni amalga oshirgan.

Dotsent Vladimir Nikolayevich Frolov kafedraga 1976-1980 yillarda mudirlik qilgan. U 1958 yili Toshkent temir yullar transporti institutini tugatib, ishlab chikarishda ancha amaliy tajriba orttirgan injener edi. U 1961 yilda kafedraga assistent lavozimiga ishga kelgan. Tez orada I.I.Gribanov boshchiligida ilmiy ish boshlab, 1968 yilda texnika fanlari nomzodi ilmiy darajasini olishga erishgan.

Dotsent Abdulla Ostonovich Kurbonov kafedraga 1980-1991 yillarda mudirlik qilgan. U 1970 yilda Toshkent irrigatsiya va kishlok xujaligini mexanizatsiyalanastirish institutini gidromelioratsiya fakultetini tugatib, kafedrada assistent lavozimida ishga koldirilgan. 1973-1975 yillarda Sobiq Ittifoq "VODGEO"- Butunittifok ilmiy tekshirish institutining "Gidrotexnika inshootlari" laboratoriyasida aspiranturani o'tagan.

A. O. Kurbonov kafedraning metodik ishlarini, xodimlarni ishlash sharoitini yaxshilash yo'lida ko'p ishlarni amalga oshirgan.

"Nazariy mexanika" kafedrasida esa institutda 1946 yilda tashkil qilingan bo'lib, bu kafedraga 1949 yilgacha dots. N.A.Salarov, 1949-1968 yillarda M.G.Klebanskiy, 1968-1978 yillarda dotsent D.G.Mavlonova, 1978-1989 yillarda dotsent L.I.Tolipova, U.Mambetov, 1989 - 1997 yillarda professor Q.Latipov, G.Sh.Zokirov, 1997-2000 yillarda, 2000-2004 dotsent Q.Xusanovlar mudirlik qilganlar.

1991 yilda "Kurilish mexanikasi" kafedrasiga texnika fanlari doktori, professor Mirsaidov Mirziyod Mirsaidovich mudir etib saylanib, to xozirgi kungacha «Nazariy va kurilish mexanikasi» kafedrasiga mudirlik kilib kelmokda.

M.Mirsaidov 1948 yilda tug'ilgan, partiyasiz, millati - o'zbek. U 1971 yilda Toshkent politexnika institutini injener-mexanik ixtisosligi, 1986 yilda Toshkent Davlat universitetini matematika ixtisosligi bo'yicha tamomlagan. 1971 yilda o'zining mehnat faoliyatini O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasining mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi institutida muhandisdan boshlab, laboratoriya mudiri lavozimigacha bo'lgan bosqichlarda ishlagan. 1991 yildan hozirgi kungacha Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari institutida Gidrotexnika kurilishi fakultetining "Nazariy va kurilish mexanikasi" kafedrasida mudiri lavozimida ishlab kelmoqda.

1976 yilda nomzodlik, 1986 yilda esa "Deformatsiyalanuvchan qattiq jism mexanikasi" ixtisosligi bo'yicha doktorlik dissertatsiyasini himoya qilgan. 1986 yilda unga shu ixtisoslik bo'yicha katta ilmiy xodim, 1991 yilda esa professor ilmiy unvonlari berilgan.

Professor M.Mirsaidov "Deformatsiyalanuvchan qattiq jism mexanikasi" va "Inshootlar dinamikasi" sohalarining nazariyasi va amaliyotiga salmoqli hissa qo'shgan o'z ilmiy maktabiga ega taniqli olimlardan biri hisoblanadi. M.Mirsaidov va shogirdlari tomonidan "Deformatsiyalanuvchan qattiq jism mexanikasi" va "Gidrotexnika inshootlar dinamikasi" yunalishlari bo'yicha olingan ilmiy natijalar, ishlab chiqilgan nazariya va uslublar texnika fanlaridagi taqdiqotlarning asosini tashkil qiladi.

M.Mirsaidov tomonidan katta ilmiy ahamiyatga ega bo'lgan yangi istiqbolli ilmiy yo'nalishlar yaratilgan, ya'ni:

- gruntli inshootlar dinamikasini baholashda energiyaning to'lqin ko'rinishida chiqib ketishini hisobga oluvchi nazariya va hisoblash usuli ishlab chiqilgan;
- gruntli to'g'onlar dinamikasining uch o'lchovli masalasini yechishda geometrik va fizik chiziqsizlikni hisobga oluvchi va gruntli tug'onlarning suv bilan o'zaro ta'sirini hisobga oluvchi uslub ishlab chiqilgan;
- gruntli to'g'onlar mustahkamligini baholashni 4 ta kriteriya asosida amalga oshirish va mustahkamligini oshirish uchun seysmobelbog'lar qo'llash mumkinligi nazariy jihatdan ko'rsatib berilgan;
- gruntli to'g'onlarda juft xususiy chastotalarni mavjudligi rezonans rejimlarida mustahkamlikka juda katta ta'sir ko'rsatish xodisasi aniqlangan.

M.Mirsaidovning ilmiy rahbarligida 13 ta fan nomzodi, 3 ta fon doktori tayyorlangan va ular hozirgi kunda Respublikamizning turli sohalarida faoliyat ko'rsatib kelmokdalar.

M.Mirsaidov o'z shogirdlari bilan birga davlat byudjeti va grantlar asosida (fundamental tadqiqotlar: № KX-4FT-02- 2007-2011yy.; № KXF-4-001-2012-2016 yy.; amaliy tadqiqotlar: №A-5-098-2006-2008 yy.; № XA-15-033-2009-2011yy.; XA-3-008-2015 - 2015-2017 yy.) bajariladigan ilmiy ishlarda ilmiy raxbar sifatida faol qatnashib kelmoqda.

M.Mirsaidov 200 dan ortiq ilmiy ishlar, shulardan 6 tasi monografiya, 13 tasi darslik va o'quv qo'llanmalar

hamda 20 tadan ko'proq avtorlik guvohnomalari muallifdir. Chop qilingan darslik va o'quv qo'llanmalarining 6 tasi Qozog'iston Respublikasida qozoq tiliga tarjima qilingan. Olib borilgan ilmiy ish natijalari bo'yicha oxirgi uch yilda 15 dan ortiq ilmiy maqolalar chet ellarda (Yaponiya, Singapur, Italiya, Avstriya, Xorvatiya, Rossiya, Ukraina davlatlarida) ingliz tillarida chop qilgan.

Shu bilan birga 2015 yilda Germaniyada ingliz tilida 341 betlik "Theory and Methods of Strength Assessment of Earth Dams". Lambert Academic Publishing/ Saarbrucken/Deutschland/ Germany/ nomli monografiyani chop qilishga erishdi.

Professor M.Mirsaidov tomonidan ishlab chiqilgan nazariya va usullar gidrotexnika qurilishida hamda qurilish bo'yicha loyiha tashkilotlarida amaliyotda qo'llash uchun topshirilgan. Shuningdek ishlab chiqilgan ilmiy ishlanmalar chop qilingan darslik hamda o'quv qo'llanmalarga kiritilgan. Uning 2011 yilda chop qilingan "Materiallar qarshiligi" fanidan darsligi, 2012 yilda chop qilingan "Nazariy mexanika" fanidan o'quv qo'llanmasi va 2014 yilda chop qilingan "Inshootlar zilzilabardoshligi" fanidan o'quv qo'llanmalari Respublikamizda eng yaxshi darslik va o'quv qo'llanma deb tan olingan.

M.Mirsaidov asosiy vazifasidan tashqari jamoat ishlarida ham faol qatnashadi. U O'zR Oliy Kengashining (1990-1995 y.y.) Xalq deputati, Fan va ekologiya qo'mita a'zosi, O'zR Oliy Attestatsiya komissiyasining texnika fanlari bo'yicha ekspert kengashi raisi (1991-1997 y.y.) hamda 1995-2011 yilgacha O'zR OAK Ilmiy kengashining a'zosi. O'zR FA Mexanika va inshootlar seysmik mustahkamligi instituti qoshidagi nomzodlik va doktorlik dissertatsiyalari himoya qilinadigan maxsus kengash raisi (2009-2012 y.y.). Hozirgi kunda TIQXMMI, qoshidagi fan doktori ilmiy darajasini beruvchi ilmiy kengashlar a'zosi, TIQXMMI ilmiy va ilmiy-texnik kengashlarining a'zosidir. TIKXMMI va UzR FA Mexanika va inshootlar zilzilabardoshligi institutlari koshidagi fan doktori ilmiy darajasini beruvchi ilmiy kengash raisidir.

M.Mirsaidov 1992 va 2011 yillarda "Mustaqillik" uchun ta'xis etilgan ko'krak nishoni, 2000 yilda O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining "Oliy va o'rta maxsus ta'lim fidoyisi" nishoni, 2006 yilda faxriy yorlig'i bilan mukofotlangan.

M.Mirsaidov 2018 yilda UzR Prezidenti karari bilan UzR FA xakikiy a'zo (akademik) etib saylandi.

Gidrotexnika qurilishi fakulteti O'qitiladigan fanlar Ilmiy ishlar Tadqiqotchilar Hamkorlar Kafedra xodimlari To'garaklar Dars jadvali Aloqalar